

Odbor za kulturo in izobraževanje

2015/2063(INI)

17.9.2015

MNENJE

Odbora za kulturo in izobraževanje

za Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

o preprečevanju radikalizacije in novačenja evropskih državljanov s strani terorističnih organizacij
(2015/2063(INI))

Pripravlavec mnenja: Angel Džambazki (Angel Dzhambazki)

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za kulturo in izobraževanje poziva Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. opozarja na Pariško deklaracijo, ki so jo 17. marca 2015 sprejeli ministri EU za izobraževanje in ki poziva h krepitvi sodelovanja med državami članicami na področju spodbujanja okvira enakih možnosti, spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, tudi svobode izražanja, demokracije, človekovih pravic, enakosti, načel pravne države in socialne vključenosti ter k dejavnemu državljanstvu prek osebnega razvoja in izobraževanja na vseh ravneh, zlasti tistih iz prikrajšanih okolij; opozarja, da je naloga EU spoštovanje temeljnih pravic, svoboščin in varnosti svojih državljanov, kot je zapisano v Listini EU o temeljnih pravicah, vključno s svobodo izražanja in obveščanja, zbiranja in združevanja ter spoštovanjem jezikovne, kulturne in verske raznolikosti;
2. meni, da je preprečevanje radikalizacije in novačenja evropskih državljanov v teroristične organizacije del vrste ukrepov, ki pokrivajo številna področja, s katerimi bi spodbudili varnost, pravičnost in enakost za vse; ponovno potrjuje, da so drugi dejavniki, ki lahko povzročajo radikalizacijo in novačenje evropskih državljanov v teroristične organizacije, predvsem neenakost, marginalizacija, socialna izključenost in težaven dostop do kakovostnega izobraževanja;
3. poudarja pomen naložb v programe vseživljenjskega učenja, tako kot ukrep za preprečevanje radikalizacije kot tudi kot preferenčno orodje za deradikalizacijo posameznikov;
4. ugotavlja, da sta preprečevanje terorizma in boj proti vsem oblikam radikalizacije med ključnimi prednostnimi nalogami evropske agende za varnost, vendar obžaluje, da se Evropa kljub najnovejšim reformam še vedno ni zmožna ustrezno odzvati na te nove izzive; zato poudarja, da je potreben večstranski pristop, da se ugotovijo temeljni kulturni, ekonomski, socialni in politični vzroki za terorizem; poudarja bistveno vlogo zgodnjega prepoznavanja ljudi, ki bi lahko bili izpostavljeni radikalizaciji, in poudarja, da bi morale biti pristojne socialne in izobraževalne ustanove prek usposabljanja ustrezno usposobljene za opravljanje teh nalog; poudarja, da morajo vsi akterji prevzeti odgovornost za preprečevanje radikalizacije, najsi bo na lokalni, nacionalni, evropski ali mednarodni ravni; ponavlja temeljno vlogo dialoga in sodelovanja med akterji v formalnem in neformalnem izobraževanju (npr. družine, starši, učitelji in združenja) ter v kulturi in športu; poudarja, kako pomembno je posebno usposabljanje za učitelje, ki so vzor in svetovalci, in kako pomembne so socialne in mladinske politike, drugačno preživljanje prostega časa, vseživljenjsko učenje ter medverski in medkulturni dialog pri preprečevanju radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem;
5. ugotavlja, da je pomembno okrepiti položaj učiteljev, da se postavijo po robu vsem oblikam diskriminacije in rasizma; je seznanjen z osrednjo vlogo izobraževanja ter usposobljenih in razumevajočih učiteljev pri krepitvi družbenih vezi ter razvijanju občutka pripadnosti, pri širjenju znanja, veščin, spretnosti ter ponotranjenju temeljnih vrednot, pa tudi pri tem, da mladim v tesnem sodelovanju s starši in družinami pomagajo, da postanejo dejavni, odgovorni in odprti člani družbe in okrepijo socialne, državljanske in medkulturne spretnosti, kritično mišljenje in medijsko pismenost; poudarja, da lahko šole

gradijo trdoživost šolarjev glede radikalizacije, tako da zagotavljajo varno okolje in čas za razpravo ter odkrivanje spornih in občutljivih vprašanj, poudarja, da so mladostniki posebej ranljiva skupina, saj so v težavnem obdobju življenja, ko razvijajo svoj vrednostni sistem in iščejo smisel, obenem pa je na njih lahko narediti vtis in je z njimi enostavno manipulirati; opozarja, da se lahko radikalizirajo posamezniki in skupine, hkrati pa priznava, da se lahko razvoj in odgovor na radikalizacijo posameznika in skupine precej razlikujeta; poudarja vlogo, ki jo mora prevzeti družba, da bodo mladi imeli boljše možnosti in bodo našli življenjski smisel, zlasti s kakovostnim izobraževanjem in usposabljanjem; poudarja vlogo izobraževalnih ustanov pri poučevanju mladih, da prepoznajo in obvladajo tveganja in izberejo varnejše možnosti, ter pri spodbujanju močnega občutka pripadnosti, soudeležbe v skupnosti, skrbi, podpore in odgovornosti za druge; poudarja, da je treba izkoristiti različne možnosti poklicnega izobraževanja in študijskih programov, da bi študente soočili z različnimi nacionalnimi, regionalnimi, verskimi in etničnimi identitetami v Evropi;

6. ugotavlja, da so mladi brez priložnosti in dela, ki imajo čas, bolj občutljivi in dovzetni, da jih pritegne zaznano vznemirjenje ob novačenju terorističnih organizacij;
7. poudarja, da mora biti pri ukrepanju za odpravo radikalizacije poudarek tudi na socialni vključenosti in krepitvi položaja v občutljivih skupnostih, pri čemer se spodbuja sodelovanje v skupnosti prek dialoga, spodbujanje in krepitev dejavnega državljanstva in krepitev vloge organizacij civilne družbe, ki so blizu državljanom; poziva Komisijo in države članice, naj si izmenjajo najboljše prakse, oblikujejo priporočila in vzpostavijo omrežja na lokalni, nacionalni in evropski ravni, da bi tako zagotovili pozitiven družbeni odziv na radikalizacijo v skladu s temi smernicami;
8. poudarja, da se začetek radikalizacije kaže z izoliranjem posameznika, predvsem od družine in šole; poudarja pomen ustrezne komunikacije med starši, učitelji in oblastmi, da bi prepoznali znake radikalizacije med mladimi;
9. poudarja, da so raznolikost Evrope in njene večkulturne skupnosti sestavni del družbenega tkiva ter pomembna kulturna dobrina; meni, da bi morala biti politika za odpravo radikalizacije občutljiva in sorazmerna ter spoštovati in krepiti raznoliko družbeno tkivo skupnosti;
10. izraža zaskrbljenost, da lahko zaradi politike boja proti terorizmu in radikalizaciji pride do omejevanja svobode izražanja, in sicer neposredno ali pa prek učinka ohlajanja; ugotavlja, da je treba pojma radikalizacija ali ekstremizem jasno in natančno opredeliti, da bi preprečili negativne učinke teh politik na legitimno izražanje; poudarja, da je v skupnostih, dovzetnih za radikalizacijo, potrebna raznolikost glasov, tako da lahko zmerne in napredne ideje in sporočila prevladajo nad ekstremizmom, zato je treba v odprti razpravi spodbujati različnost mnenj;
11. poziva države članice, naj v svojih izobraževalnih sistemih spodbujajo medkulturni pristop, ki omogoča medsebojno spoznavanje in spoštovanje ob skupnih vrednotah;
12. poudarja pomembno vlogo žensk pri preprečevanju radikalizacije znotraj družine;
13. izpostavlja pomen medverskega in medkulturnega dialoga kot sredstev kohezije in socialnega vključevanja, pa tudi mediacije in sprave;

14. priznava pomen javnega srečanja in javnega dialoga med ključnimi osebnostmi različnih ver, ki lahko znatno prispevajo k preseganju stereotipov in strahov v razmerju do določene vere, in ju podpira;
15. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da teroristične organizacije uporabljajo internet ter družabna omrežja za širjenje propagandnega materiala in novačenje; spodbuja dejavno sodelovanje med državami članicami, Evropsko unijo in vsemi ustreznimi deležniki v boju proti širjenju gradiva, ki spodbuja radikalizacijo, in propagandi na internetu; poziva k izvajanju programov za ozaveščenost mladih o spletnem sovražnem govoru in nevarnostih, ki jih ta predstavlja, ter za spodbujanje izobraževanja o medijih in internetu; zato poudarja, da je treba z državami članicami razvijati tako spletno protikomunikacijo, ki bo zmožna spodbujati kritično digitalno razmišljanje med ranljivimi uporabniki interneta, kot tudi tehnologije, ki bi lahko nadzorovale in preprečevale ta pojav; poudarja, kako ključno vlogo imajo vsi deležniki pri razvijanju in razširjanju učinkovitih protisporočil; poudarja vlogo izobraževanja pri tem, da mladi razumejo in sprejmejo različna mnenja, prepričanja, vere in življenjski slog ob spoštovanju raznolikosti in pravne države, za spodbujanje kritičnega razmišljanja in dobre presoje, tako da zlasti v okolju interneta in družabnih medijev lahko dojamajo resničnost, razlikujejo dejstva od mnenj, prepoznajo propagando ter se uprejo vsem oblikam indoktrinacije, sovražnega govora in spletnega ekstremizma; spodbuja države članice in deležnike, naj se dogovorijo o skupnih standardih v novinarski etiki, da bi se spopadli s sovražnim govorom v medijskih gradivih in spletnih komentarjih splošne javnosti;
16. poudarja, da je vse večje vključevanje mladih, tudi prek izobraževalnih izmenjav in drugih omrežij, osrednji sestavni del za gradnjo mostov, preseganje predsodkov in krepitev verskega dialoga in spoštovanja kulturne raznolikosti; meni, da imajo lahko medsektorski akcijski programi, ki temeljijo na alternativnih izobraževalnih in kulturnih stičiščih, upoštevajoč obstoječo kulturno raznolikost ter potrebnost njene razumljenosti, osrednjo vlogo pri oblikovanju skupne vizije prihodnosti na podlagi spoštovanja človekovih pravic in dostojanstva, mednarodnih standardov in vrednot, na katerih temelji Evropska unija;
17. poudarja, da je treba mladim neposredno pomagati pri razvoju samoidentitete in občutka lastne vrednosti, skupinskega duha in sprejemanja večkulturnih in večnacionalnih družb, saj so mladi, ki iščejo identiteto in občutek pripadnosti, zlasti dojemljivi za ekstremistično retoriko;
18. poziva države članice, naj v okviru posameznih področij izobraževanja večjo pozornost namenijo vzgoji o uporabi medijev, da se bodo otroci in mladi naučili razumeti informacije, ki jih z interneta pogosto dobijo v nefiltrirani obliki, in jih ustrezno oceniti;
19. poudarja, da morajo študenti in pedagogi bolje razumeti radikalizacijo in ekstremizem ter ozaveščati o uporabi družabnih omrežij za radikalizacijo in spodbujanje ekstremističnih ideologij; spodbuja države članice, naj v učne načrte za informacijske in komunikacijske tehnologije uvedejo internetno varnost, da bi s tem preprečili spletno radikalizacijo;
20. poudarja, da so družabna omrežja in internet le del procesa radikalizacije in da je boj proti digitalnim vektorjem radikalizacije le del boja proti njej;
21. medije opozarja na izobraževalni cilj programa Ustvarjalna Evropa, ki omogoča financiranje projektov, s katerimi bi vzpostavili kritični dialog z mediji, predvsem

digitalnimi, v boju proti radikalizaciji;

22. opozarja na pomen programov EU in instrumentov financiranja, kot so program Obzorje 2020, Erasmus+, Ustvarjalna Evropa, Evropa za državljane ter strateški okvir za izobraževanje in usposabljanje za obdobje do leta 2020 na področju izobraževanja, kulture in športa kot pomembnih vektorjev za podporo prizadevanjem držav članic, da se borijo proti neenakosti, nestrpnosti in diskriminaciji in preprečijo marginalizacijo ter vključijo manjšine v družbeno življenje posameznih držav članic; poziva Komisijo, naj udejanji svoje zaveze, da bo dodelila obstoječa ciljna finančna sredstva za spodbujanje konkretnih ukrepov za boj proti skrajnim ideologijam in radikalizaciji prek dialoga s skupinami, ki so najpogostejše tarče; pozdravlja sporočilo Komisije, da bo do konca leta predstavila priporočila za krepitev ideje vključenosti, raznolikosti in državljskih vrednot v šolah na podlagi programa Erasmus+;
23. je seznanjen z vlogo neformalnega in priložnostnega učenja in kako pomembno je spodbujati vključevanje mladih v prostovoljne dejavnosti v vključujočih mladinskih organizacijah in množičnem športu, da bi s tem okrepili interakcijo ter mladim pomagali pri pridobivanju socialnih in komunikacijskih veščin, kritičnega razmišljanja, veščin reševanja problemov ter pozitivne samopodobe, ki dopolnjujejo formalno izobraževanje;
24. poudarja velik pomen storitev podpore v izobraževalnih ustanovah, ki jih zagotavljajo ustrezno usposobljeni psihologi in socialni delavci; poziva Komisijo, naj spodbuja izmenjavo najboljših praks v izobraževanju nedavnih priseljencev in beguncev, da bi preprečili njihovo socialno izključenost; poudarja pomen vzajemnega usposabljanja in skupnih dejavnosti verskih voditeljev, da bi pozitivno vplivali na javni diskurz;
25. poziva Komisijo, naj poišče nove, domiselne načine za preprečevanje radikalizacije in boj proti njej, tudi s shemami za starše, katerih otroci bi lahko bili dovzetni za ekstremistično novačenje;
26. spodbuja države članice, naj izvajajo strategije poučevanja in učenja, ki sporna vprašanja obravnavajo na način, ki spodbuja kritično analizo, družbene vrednote in skupno kulturo odprtosti in pluralizma v šolah in s skupnostjo;
27. poudarja pomen in vlogo nevladnih organizacij in organizacij civilne družbe pri preprečevanju radikalizacije in pri deradikalizaciji;
28. poziva Komisijo, naj še nadalje krepi omrežje za ozaveščanje o radikalizaciji, med drugim prek boljšega dostopa do informacij in dejanskega sodelovanja med deležniki proti radikalizaciji ter podpre EU in države članice pri pripravi programov za deradikalizacijo in umik ter pri pripravi strategij za umik, s katerimi bi posameznikom pomagali pri opustitvi nasilnega ekstremizma;
29. poudarja pomen ciljno usmerjenih izobraževalnih projektov v zaporih, ki so okolje, ki je najbolj izpostavljeno radikalizaciji;
30. poudarja, da je pomembno oblikovati celovite politike, ki temeljijo na medsektorskem pristopu med različnimi področji, kot so kultura, šport, zaposlovanje in socialna politika, ter drugimi kanali dela za socialno vključenost ter zaščito raznolikosti, pluralnosti in skupnih temeljnih vrednot na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni;

31. ugotavlja, da bi bilo treba kampanjo proti radikalizmu s pomočjo kulturnega in človekovega razvoja oblikovati v novo javno sporočilo in dolgoročni cilj za pametnejša prizadevanja v strateškem boju proti terorizmu;
32. opozarja na pomen izobraževanja za demokracijo, dejavno državljanstvo in demokratično politično kulturo ter na pomen vrednot, ki so v središču Evropske unije – svoboda, strpnost, enakost in pravna država;
33. ugotavlja, da lahko vključujoče izobraževanje, ki je eden od strateških ciljev okvira za izobraževanje in usposabljanje za obdobje do leta 2020, odtehta pomanjkljivosti, s katerimi se številni otroci in mladi srečujejo doma, kar pripomore k preprečevanju radikalizacije;
34. ponovno opozarja na pomen spodbujanja enakosti, socialne kohezije in dejavnega državljanstva prek izobraževanja in usposabljanja ter da je pomembno otrokom in mladim zagotoviti možnost za razvijanje spretnosti in veščin, potrebnih za dejavno državljanstvo, medkulturni in medverski dialog;
35. poudarja, da se s sodelovanjem v programu Erasmus+ poveča raven dejavnega državljanstva med mladimi; opozarja, da izkazujejo nekdanji študenti v programu Erasmus večji čut za evropsko identiteto, večji občutek pripadnosti in bolj pozitivno dojemanje EU, kar lahko vse prispeva k zmanjšanju možnosti za radikalizacijo in reševanju problemov nestrpnosti in diskriminacije;
36. poudarja, da je treba najti ravnovesje med svobodo izražanja ter cilji varnosti in preprečevanja radikalizacije;

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	15.9.2015
Izid končnega glasovanja	+: 22 -: 2 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Silvia Costa, Angel Džambazki (Angel Dzhambazki), Jill Evans, Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Fernando Maura Barandiarán, Luigi Morgano, Momčil Nekov (Momchil Nekov), Yana Toom, Helga Trüpel, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Łybacka
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Sylvie Guillaume, Dietmar Köster, Paul Nuttall, Hermann Winkler